

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра конституційного права та прав людини

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Галузі знань: 08 Право
Спеціальність: 081 Право
Освітньо-професійна програма: Право
Форми здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Форма підсумкового контролю: залік

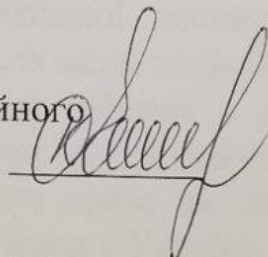
Київ – 2023 рік

Розробники:

Леся ЧЕХАНЮК, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ протокол від 26.07.2023 № 24.

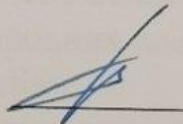
Тв.о. завідувача кафедри конституційного права та прав людини

Катерина СЬОХ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 28.07.2023 № 11.

Голова науково-методичної ради

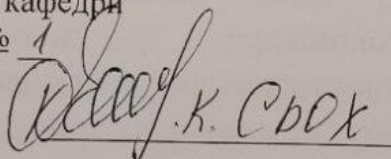
Станіслав ГУСАРЕВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20242024н.р. без змін, зі змінами (Додаток ___).

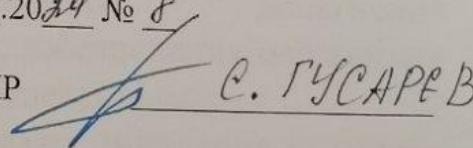
протокол засідання кафедри
від 05.09.2024 № 1

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від 20.09.2024 № 8

Голова НМР

протокол засідання кафедри
від __. __. 20__ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від __. __. 20__ № __

Голова НМР

протокол засідання кафедри
від __. __. 20__ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від __. __. 20__ № __

Голова НМР

протокол засідання кафедри
від __. __. 20__ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від __. __. 20__ № __

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предмет навчальної дисципліни складає коло питань та проблем, пов'язаних із розвитком міжнародних відносин, що виникають у результаті угод між державами й іншими суб'єктами міжнародного спілкування з метою мирного співіснування.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння знань з різних галузей міжнародного права, їх норм та інститутів, а також формування чіткого уявлення щодо їх органічних зв'язків з окремими галузями національного права, історичних передумови міжнародного процесу в Україні і зарубіжних країнах, впливу міжнародного права на галузі права та міжгалузеві зв'язки, впливу на державотворчі процеси в Україні. Поглиблене вивчення інститутів та галузей міжнародного права, що регулюють напрями та форми співробітництва суб'єктів міжнародного права з питань визнання, правонаступництва, території, мирних способів вирішення міжнародних спорів, захисту прав людини та ін.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування системних та глибоких знань про об'єкт, предмет і методи міжнародного права, його понятійно-категоріальний апарат, основні вітчизняні та зарубіжні підходи до розуміння сучасних міжнародно-правових взаємовідносин;

- детальне вивчення положень міжнародно-правових актів, законів України та інших нормативно-правових актів, що являються джерелами галузі міжнародного права та їх вплив на суспільні відносини держави;

- закріплення знань щодо розуміння і цільового використання міжнародно-правових термінологічних понять; досягнення висококваліфікованого рівня підготовки випускників, забезпечення оволодіння основними загальнокультурними та професійними компетенціями;

- підвищення рівня правової та політичної культури, цінування та поваги до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи; закріплення знань щодо сутності та змісту міжнародних стандартів з прав людини права, їх закріплення у загальнонаціональному законодавстві;

- формування здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- формування особистої політичної та громадянської позиції; розуміння змісту універсального загальноєвропейського та українського конституційного принципу верховенства права, вміння застосовувати його в узгодженості з принципами справедливості та законності;

- розвиток вмінь ефективного застосування отриманні знання у професійній практичній та дослідницькій діяльності; формування творчих підходів у правозастосовчій практиці, відчуття патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього юриста.

Пререквізити: теорія держави та права, конституційне право, адміністративне право.

Постреквізити: міжнародний захист прав людини, право Європейського Союзу.

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти бакалавра

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання:

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Знання, уміння, навички. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- поняття, предмет, метод, систему та джерела міжнародного права;
- історію розвитку міжнародних відносин, та особливості історичних етапів;
- категорії, доктрини, концепції, положення науки міжнародного права;
- зовнішню політику та дипломатію суб'єктів міжнародного права;
- відповідальність в міжнародному праві та мирні засоби вирішення міжнародних спорів;
- міжнародні стандарти захисту прав людини; види територій та правові режими територій;
- міжнародні організації універсального та регіонального рівня та ін.

уміти:

- аналізувати проблеми сучасного правового життя України та світу, виявляти основні тенденції розвитку правової системи України, інших держав та міжнародних відносин;
- давати усні та письмові аргументовані відповіді з питань навчальної дисципліни; володіти міжнародно-правовими поняттями і категоріями;
- використовувати знання з міжнародного права в юридичній практиці;
- відслідковувати зв'язки норм міжнародного права з нормами інших галузей права;
- в межах допустимого давати аналіз і тлумачення норм міжнародного права.

володіти навичками:

- творчо застосовувати нормативно-правові акти, керуючись міжнародними стандартами прав людини;
- використовувати понятійно-категоріальний апарат при вирішенні правових проблем;
- формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри конституційного права та прав людини НАВС, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k003@naiu.kiev.ua.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	<i>Обов'язкова</i>	
	Рік підготовки	
	2-й	2-й
	Семестр	
	4-й	4-й
	Лекції	
	20 год.	6
Загальна кількість годин – 90	Семінарські	
	24 год.	6
	Практичні	
	Самостійна робота	
	46 год.	78
	Вид контролю	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 2	залік	залік

3.1. Тематичний план

(для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти, за денною формою навчання, за кошти державного бюджету та кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назва тем	Нормативний обсяг годин	Всього годин з викладачем	З них:			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
1	Поняття та особливості сучасного міжнародного права.	8	4	2	2	-	4
2	Суб'єкти міжнародного права. Визнання та правонаступництво у міжнародному праві.	8	4	2	2	-	4
3	Право міжнародних договорів.	8	4	2	2	-	4
4	Право міжнародних організацій та міжнародні конференції. Основи права Європейського Союзу.	16	10	4	6	-	6
5	Територія у міжнародному праві.	10	4	2	2	-	6
6	Право зовнішніх зносин.	10	4	2	2	-	6
7	Міжнародне гуманітарне право та міжнародні стандарти захисту прав людини.	10	4	2	2	-	6
8	Відповідальність у міжнародному праві та мирні засоби розв'язання міжнародних спорів.	8	4	2	2	-	4
9	Міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю.	12	6	2	4	-	6
Всього годин		90	44	20	24	-	46
Підсумковий контроль - залік							

3.2. Тематичний план

(для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти, за заочною формою навчання, за кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назва тем	Нормативний обсяг годин	з Всього годин викладачем	З них:			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
1	Поняття та особливості сучасного міжнародного права.	10	4	2	2	-	6
2	Суб'єкти міжнародного права. Визнання та правонаступництво у міжнародному праві.	8	-	-	-	-	8
3	Право міжнародних договорів.	10	4	2	2	-	6
4	Право міжнародних організацій та міжнародні конференції. Основи права Європейського Союзу.	8	-	-	-	-	8
5	Територія у міжнародному праві.	8	-	-	-	-	8
6	Право зовнішніх зносин.	8	-	-	-	-	8
7	Міжнародне гуманітарне право та міжнародні стандарти захисту прав людини.	10	4	4	2	-	6
8	Відповідальність у міжнародному праві та мирні засоби розв'язання міжнародних спорів.	8	-	-	-	-	8
9	Міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю.	8	-	-	-	-	8
Всього годин		90	12	6	6	-	78
Підсумковий контроль - залік							

4.1. Плани семінарських і практичних занять

*Денна форма здобуття вищої освіти,
за кошти державного бюджету та
кошти фізичних або юридичних осіб*

Тема 1. Поняття та особливості сучасного міжнародного права (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Історія виникнення та розвитку міжнародного права.
2. Поняття, функції та особливості сучасного міжнародного права.
3. Система міжнародного права.
4. Джерела міжнародного публічного права.
5. Поняття основних принципів міжнародного права та їх ознаки і функції.
6. Система основних принципів міжнародного права.
7. Поняття, порядок утворення, структура та види норм міжнародного права.
8. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «міжнародне право», «міжнародні відносини»; «функції міжнародного права».
2. Генеза міжнародного права.
3. Міжнародне право та міжнародна система.
4. Проблема співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права. Визнання та правонаступництво у міжнародному праві (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття суб'єктів міжнародного права та їх правосуб'єктність.
2. Основні суб'єкти міжнародного права.
3. Похідні суб'єкти міжнародного права.
4. Визнання в міжнародному праві.
5. правонаступництво в міжнародному праві.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «суб'єкт міжнародного права», «види суб'єктів міжнародного права», «Jus gentium»; «de facto»; «de jure»; «ad hoc».
2. Поняття визнання та його юридичне значення.
3. Види і форми визнання.
4. Міжнародно-правове регулювання правонаступництва.
5. Поняття та юридична природа основних принципів міжнародного права.

Тема 3. Право міжнародних договорів (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та джерела права міжнародних договорів.
2. Поняття міжнародного договору, його мова та форма.

3. Структура та види міжнародних договорів.
4. Порядок і стадії укладання міжнародних договорів.
5. Дія, дійсність та припинення дії міжнародних договорів.
6. Законодавство України про міжнародні договори.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «law of treaties», «pacta sunt servanda»; «пролонгація».
2. Поняття міжнародного договору.
3. Види міжнародних договорів.
4. Згода на обов'язковість договору.
5. Дія договорів, їх застосування і тлумачення.
6. Укладення міжнародних договорів України.

**Тема 4. Право міжнародних організацій та міжнародні конференції.
Основи права Європейського Союзу (6 год.)**

Навчальні питання до 1 семінарського заняття:

1. Поняття та правова природа міжнародних організацій.
2. Види міжнародних організацій.
3. Порядок утворення та функції міжнародних організацій.
4. Поняття, скликання та порядок роботи міжнародних конференцій

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «міжнародна організація», «ознаки міжнародних організацій», «ООН».
2. Історичні аспекти створення міжнародних організацій.
3. Порядок створення міжнародних організацій та припинення їх існування.

Навчальні питання до 2 семінарського заняття:

1. Організація Об'єднаних Націй: історія створення, її цілі та принципи.
2. Головні органи Організації Об'єднаних Націй.
3. Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Правовий статус Організації Об'єднаних Націй.
2. Структура Організації Об'єднаних Націй
3. Цілі та принципи діяльності ООН.

Навчальні питання до 3 семінарського заняття:

1. Поняття та система права Європейського Союзу.
2. Історія становлення та джерела права Європейського Союзу
3. Інституційний механізм Європейського Союзу.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Історія становлення Європейського Союзу.
2. Статус Європейського Парламенту.
3. Статус Європейської Ради.
4. Статус Європейської комісії та інших органів ЄС.

Тема 5. Територія у міжнародному праві (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Міжнародно-правові питання території. Правовий режим територій.
2. Території з міжнародним режимом. Арктика і Антарктика.
3. Території зі змішаним та особливим режимом.
4. Державна територія та її складові частини.
5. Правові підстави та засоби зміни державної території.
6. Державні кордони, види, етапи та способи встановлення, правовий режим.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «державна територія»; «континентальний шельф»; «цесія»; «ад'юдикація»; «дебеляція»; «анексія».
2. Правовий статус і правовий режим територій.
3. Способи придбання державної території.
4. Державні кордони.
5. Способи встановлення державних кордонів. Етапи встановлення державних кордонів.

Тема 6. Право зовнішніх зносин (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та джерела права зовнішніх зносин.
2. Органи зовнішніх зносин держав.
3. Склад та структура дипломатичних установ.
4. Функції дипломатичних та консульських представництв.
5. Початок та закінчення дипломатичної місії.
6. Дипломатичні та консульські імунітети і привілеї.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «дипломат», «консульство»; «консульська екзекватура»; «агреман»; «persona non grata».
2. Право на участь у зовнішніх зносинах.
3. Види органів зовнішніх зносин держави.
4. Поняття дипломатичного права.
5. Історія дипломатії.
6. Поняття консульського права.
7. Процедура призначення глави дипломатичного представництва.
8. Правові засади та порядок організації діяльності дипломатичної служби України.

Тема 7. Міжнародне гуманітарне право та міжнародні стандарти захисту прав людини (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та джерела міжнародного гуманітарного права.
2. Правове становище учасників збройних конфліктів.

3. Захист прав людини під час збройного конфлікту.
4. Міжнародні стандарти з прав людини та їх відображення в міжнародних документах.
5. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.
6. Міжнародно-правові питання громадянства.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції: «міжнародне гуманітарне право», «Право Женеви»; «Право притулку».
2. Поняття галузі міжнародного гуманітарного права.
3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини та їх закріплення в міжнародних документах.
4. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.
5. Правовий стан іноземців, осіб без громадянства (апатридів), осіб з подвійним громадянством (біпатридів).
6. Міжнародно-правові питання громадянства.
7. Право притулку.

Тема 8. Відповідальність у міжнародному праві та мирні засоби розв'язання міжнародних спорів (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття міжнародно-правової відповідальності.
2. Підстави міжнародно-правової відповідальності.
3. Політичні форми міжнародно-правової відповідальності.
4. Матеріальні форми міжнародно-правової відповідальності.
5. Міжнародні спори та ситуації.
6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «міжнародна відповідальність», «міжнародний спір»; «міжнародна ситуація», «сатисфакція».
2. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
3. Зміст правовідносин міжнародно-правової відповідальності.
4. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності..
5. Мирні способи вирішення міжнародних спорів.

Тема 9. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю (4 год.)

Навчальні питання до 1 семінарського заняття:

1. Основні напрямки міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю.
2. Інститут екстрадиції в міжнародному праві.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «екстрадиція», «Інтерпол»; «міжнародні злочини»; «злочини міжнародного характеру».
2. Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.

Навчальні питання до 2 семінарського заняття:

1. Міжнародні організації у боротьбі зі злочинністю.
2. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) в боротьбі зі злочинністю.
3. Правова основа співробітництва в боротьбі з міжнародними злочинами.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Міжнародні організації у боротьбі зі злочинністю.
2. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол.
3. Міжнародні договори про надання правової допомоги.
4. Міжнародні угоди України про правову допомогу.

4.2. Плани семінарських і практичних занять

*Заочна форма здобуття вищої освіти,
за кошти державного бюджету та
кошти фізичних або юридичних осіб*

Тема 1. Поняття та особливості сучасного міжнародного права (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Історія виникнення та розвитку міжнародного права.
2. Поняття, функції та особливості сучасного міжнародного права.
3. Система міжнародного права.
4. Джерела міжнародного публічного права.
5. Поняття основних принципів міжнародного права та їх ознаки і функції.
6. Система основних принципів міжнародного права.
7. Поняття, порядок утворення, структура та види норм міжнародного права.
8. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «міжнародне право», «міжнародні відносини»; «функції міжнародного права».
2. Генеза міжнародного права.
3. Міжнародне право та міжнародна система.
4. Проблема співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.

Тема 2. Право міжнародних договорів (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та джерела права міжнародних договорів.
2. Поняття міжнародного договору, його мова та форма.
3. Структура та види міжнародних договорів.
4. Порядок і стадії укладання міжнародних договорів.
5. Дія, дійсність та припинення дії міжнародних договорів.
6. Законодавство України про міжнародні договори.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «law of treaties», «pacta sunt servanda»; «пролонгація».
2. Поняття міжнародного договору.
3. Види міжнародних договорів.
4. Згода на обов'язковість договору.
5. Дія договорів, їх застосування і тлумачення.
6. Укладення міжнародних договорів України.

Тема 3. Міжнародне гуманітарне право та міжнародні стандарти захисту прав людини (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та джерела міжнародного гуманітарного права.
2. Правове становище учасників збройних конфліктів.
3. Захист прав людини під час збройного конфлікту.
4. Міжнародні стандарти з прав людини та їх відображення в міжнародних документах.
5. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.
6. Міжнародно-правові питання громадянства.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції: «міжнародне гуманітарне право», «Право Женеви»; «Право притулку».
2. Поняття галузі міжнародного гуманітарного права.
3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини та їх закріплення в міжнародних документах.
4. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.
5. Правовий стан іноземців, осіб без громадянства (апатридів), осіб з подвійним громадянством (біпатридів).
6. Міжнародно-правові питання громадянства.
7. Право притулку.

5. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Поняття та особливості сучасного міжнародного права

Реферати, есе:

1. Історія виникнення та розвитку міжнародного публічного права.
2. Становлення сучасного міжнародного публічного права.
3. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право їх співвідношення.
4. Міжнародне право як особлива система права.
5. Основні джерела міжнародного права.
6. Принципи міжнародного співробітництва.
7. Принципи підтримки миру і міжнародної безпеки.
8. Імплементация та трансформація в міжнародному праві.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Проаналізуйте підходи вчених до питання виникнення та розвитку міжнародного права.

2. Розгляньте різні історичні етапи розвитку міжнародного права.
 3. Зверніть увагу на різні визначення вчених поняття міжнародного права.
 4. Проаналізуйте ознаки міжнародного права.
 5. Обґрунтуйте співвідношення міжнародного права та міжнародних відносин.
 6. Розгляньте особливості джерел міжнародного права.
 7. Проаналізуйте сутність міжнародного права.
 8. Особливості утворення імперативних норм міжнародного права.
 9. Види норм міжнародного права.
 10. Розгляньте принципи міжнародного співробітництва.
 11. Розгляньте принципи підтримки миру і міжнародної безпеки.
 12. Функції основних принципів міжнародного права.
 13. Класифікація основних принципів міжнародного права.
- Види трансформації в міжнародному праві.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права.

Визнання та правонаступництво у міжнародному праві

Реферати, есе:

1. Теорії визнання в міжнародному праві.
2. Визнання держав та урядів в міжнародному праві.
3. Об'єкти правонаступництва в міжнародному праві.
4. Державоподібні утворення як суб'єкти міжнародного права.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Поняття і властивості суб'єкта міжнародного права.
2. Види суб'єктів міжнародного права.
3. Основні суб'єкти міжнародного права.
4. Похідні суб'єкти міжнародного права
5. Види держав.
6. Правосуб'єктність суб'єктів.
7. Поняття визнання та його юридичне значення.
8. Види і форми визнання.
9. Правові наслідки визнання у міжнародному праві.
10. Міжнародно-правове регулювання правонаступництва.
11. Поняття і види правонаступництва.

Тема 3. Право міжнародних договорів

Реферати, есе:

1. Основні стадії укладання міжнародних договорів.
2. Норми внутрішньодержавного права стосовно компетенції укладати міжнародні договори.
3. Дія договорів, їх застосування і тлумачення.
4. Денонсація та пролонгація міжнародних договорів.
5. Процедура ратифікації міжнародних договорів згідно законодавства України.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Поняття права міжнародних договорів.
2. Кодифікація права міжнародних договорів.
3. Об'єкт та суб'єкт права міжнародних договорів.
4. «Міжнародне договірне право», «міжнародне договірне право держав».
5. Кодифікація права міжнародних договорів.
6. Поняття та найменування міжнародного договору.
7. Об'єкт міжнародного договору.
8. Види міжнародних договорів.
9. Форма міжнародного договору.
10. Мова міжнародного договору.
11. Структура договору.
12. Порядок укладання міжнародних договорів.
13. Ратифікація міжнародних договорів Україною.
14. Оприлюднення реєстрація та збереження текстів міжнародних договорів України.
15. Дія договорів, їх застосування і тлумачення.
16. Недійсність, призупинення або припинення дії договорів.

Тема 4.1. Право міжнародних організацій та міжнародні конференції. Основи права Європейського Союзу

Реферати, есе:

1. Історичні аспекти створення міжнародних організацій.
2. Порядок проведення міжнародних конференцій.
3. Поняття та класифікація (види) міжнародних організацій.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
2. Повноваження та функції міжнародних організацій.
3. Порядок роботи конференції.
4. Акти конференції.

Тема 4.2. Право міжнародних організацій та міжнародні конференції. Основи права Європейського Союзу

Реферати, есе:

1. Ліга Націй – перша міжнародна універсальна організація.
2. Історія створення Організації Об'єднаних Націй.
3. Статут ООН.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Історичні аспекти створення міжнародних організацій.
2. Організація Об'єднаних Націй: історія створення, правовий статус, цілі та принципи.
3. Членство в Організації Об'єднаних Націй.
4. Головні та допоміжні органи Організації Об'єднаних Націй.
5. Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй.
6. Роль і значення Організації Об'єднаних Націй.

Тема 4.3. Право міжнародних організацій та міжнародні конференції. Основи права Європейського Союзу

Реферати, есе:

1. Регіональні міжнародні організації.
2. Джерела права Європейського Союзу.
3. Правовий статус людини і громадянина в Європейському Союзі.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Правоохоронне та безпекове співробітництво в Європейському Союзі.
2. Правова регламентація зовнішніх відносин Європейського Союзу.
3. Взаємовідносини України та Європейського Союзу.

Тема 5. Територія у міжнародному праві

Реферати, есе:

1. Правові засоби зміни державної території.
2. Арктика і Антарктика, їх правовий режим.
3. Міжнародно-правовий режим космічного простору.
4. Порядок встановлення державних кордонів. Державні кордони України.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Поняття і види територій.
2. Правовий статус і правовий режим територій.
3. Державна територія.
4. Територіальне верховенство держави.
5. Територіальний суверенітет.
6. Складові частини державної території.
7. Види територій за правовим режимом.
8. Способи придбання державної території.
9. Способи встановлення державних кордонів.
10. Етапи встановлення державних кордонів.
11. Режим державних кордонів.
12. Правовий режим Дунаю.
13. Територіальне море (територіальні води) і його правовий режим.
14. Континентальний шельф.
15. Виняткова економічна зона.
16. Державний кордон України.
17. Охорона державного кордону України.

Тема 6. Право зовнішніх зносин

Реферати, есе:

1. Зовнішня політика та дипломатія.
2. Спеціальні місії.
3. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
4. Організація діяльності дипломатичної служби України.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Поняття права зовнішніх зносин.
2. Джерела та система права зовнішніх зносин.

3. Види органів зовнішніх зносин держави.
4. Поняття дипломатичного права.
5. Історія дипломатії.
6. Поняття консульського права.
7. Сучасний етап кодифікації дипломатичного і консульського права.
8. Дипломатичні представництва.
9. Завдання дипломатичної служби.
10. Функції дипломатичного представництва.
11. Кадри дипломатичної служби.
12. Процедура призначення глави дипломатичного представництва.
13. Підстави припинення місії дипломатичного представника.
14. Дипломатичні привілеї та імунітети.
15. Види консульських установ.
16. Глава і персонал консульської установи.
17. Функції консульських установ.
18. Консульські привілеї та імунітети.
19. Дипломатична служба України.

Тема 7. Міжнародне гуманітарне право та міжнародні стандарти захисту прав людини

Реферати, есе:

1. Міжнародні акти про захист жертв війни
2. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
3. Наслідки збройних конфліктів.
4. Правове положення учасників збройних конфліктів.
5. Основні універсальні міжнародно-правові акти про права людини.
6. Європейські міжнародно-правові акти про права людини.
7. Міжнародно-правове регулювання правового положення різних категорій населення в міжнародному праві
8. Механізм захисту прав людини в рамках міжнародних організацій.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Походження терміна «міжнародне гуманітарне право».
2. «Право Женеви». «Право Гааги».
3. Міжнародне гуманітарне право як галузь сучасного міжнародного права.
4. Етапи кодифікації норм міжнародного гуманітарного права.
5. Джерела міжнародного гуманітарного права.
6. Принципи міжнародного гуманітарного права.
7. Захист прав людини у період збройних конфліктів.
8. Правове положення учасників збройних конфліктів.
9. Правове обмеження засобів і методів ведення збройної боротьби.
10. Норми, що регулюють захист жертв збройного конфлікту.
11. Поняття та види міжнародних стандартів в галузі прав людини.
12. Об'єктивні передумови необхідності розвитку співробітництва держав у галузі захисту прав людини.

13. Міжнародні органи із захисту прав людини.
14. Правовий статус фізичних осіб у сучасному міжнародному праві.
15. Значення громадянства у міжнародному праві.
16. Проблеми подвійного громадянства в міжнародному праві.
17. Способи набуття та припинення громадянства.
- 18.

Тема 8. Відповідальність у міжнародному праві та мирні засоби розв'язання міжнародних спорів

Реферати, есе:

1. Підстави міжнародно-правової відповідальності та обставини, що виключають відповідальність держав.
2. Поняття та види міжнародних правопорушень.
3. Види і форми міжнародно-правової відповідальності.
4. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів.
5. Судові засоби вирішення міжнародних спорів.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Поняття, цілі та функції інституту міжнародно-правової відповідальності.
2. Підстави міжнародно-правової відповідальності.
3. Поняття міжнародного правопорушення.
4. Види міжнародних правопорушень.
5. Види і форми відповідальності.
6. Обставини, що виключають відповідальність держав.
7. Поняття міжнародного спору.
8. Міжнародно-правові способи забезпечення міжнародної безпеки.

Тема 9.1. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю

Реферати, есе:

1. Видача (екстрадиція) злочинців у міжнародному праві.
2. Підстави відмови видачі.
3. Типові умови, необхідні для здійснення видачі.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Міжнародне кримінальне право
2. Принципи міжнародного кримінального права.
3. Міжнародні злочини.
4. Міжнародні кримінальні злочини.
5. Уніфікація кримінального законодавства.
6. Інститут екстрадиції.
7. Типові умови, необхідні для здійснення видачі.

Тема 9.2. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю

Реферати, есе:

1. Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
2. Міжнародне співробітництво держав в боротьбі зі злочинністю в рамках Організації Об'єднаних Націй.

3. Міжнародне співробітництво держав в боротьбі з тероризмом.
4. Міжнародно-правове регулювання боротьби з наркотичними засобами і психотропними речовинами.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Основні напрямки співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
2. Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
3. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол
4. Діяльність Європолу у боротьбі зі злочинністю.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальними завданнями для здобувачів вищої освіти є:

- написання рефератів та есе на теми передбачені робочою програмою,
- аналіз практичних завдань та проблемних ситуацій.

7. Методи навчання

Під час освітнього процесу використовуються методи навчання: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація), практичні (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); частково-пошукові, проблемні, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправління;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт										Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%										залік	max 100 %
										max 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Самостійна робота	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Історія виникнення та розвитку міжнародного права.
2. Сучасний етап розвитку міжнародного права.
3. Поняття та особливості сучасного міжнародного права.
4. Міжнародні відносини, міжнародне право і зовнішня політика: їх співвідношення.
5. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право їх співвідношення.
6. Система міжнародного права.
7. Норми сучасного міжнародного права: поняття і види.
8. Порядок утворення та структура норм міжнародного права.
9. Поняття та види кодифікації в міжнародному праві.
10. Джерела сучасного міжнародного права.
11. Співвідношення договору і звичаю.
12. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
13. Функції міжнародного публічного права.
14. Дія та дійсність міжнародних угод.
15. Умови недійсності міжнародної угоди.
16. Припинення та зупинення дії міжнародного договору.
17. Способи надання обов'язкової юридичної сили міжнародним договорам.
18. Право міжнародних договорів та кодифікаційні акти.
19. Поняття та класифікація міжнародних договорів.
20. Форма, мова та структура міжнародного договору.
21. Поняття та стадії укладання міжнародного договору.
22. Поняття та теорії визнання в міжнародному праві.
23. Види та форми визнання в міжнародному праві.
24. Правонаступництво у міжнародному праві.
25. Основні принципи сучасного міжнародного права.
26. Суб'єкти міжнародного права: поняття та види.
27. Поняття та види правосуб'єктності суб'єктів міжнародного права.
28. Основні суб'єкти міжнародного права.
29. Похідні суб'єкти міжнародного права.
30. Поняття та види міжнародних конференцій.
31. Порядок проведення міжнародних конференцій.
32. Поняття та види міжнародні організації.
33. Порядок створення міжнародних організації та припинення їх існування.
34. Перші міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
35. Організація Об'єднаних Націй: історія створення та значення у сучасному світі.
36. Статут Організації Об'єднаних Націй - універсальний міжнародний договір.
37. Цілі та принципи Організації Об'єднаних націй.
38. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
39. Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.

40. Економічна та соціальна Рада Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
41. Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
42. Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй.
43. Поняття та види територій за правовим режимом у міжнародному праві.
44. Територія з міжнародним режимом.
45. Міжнародні території з особливим режимом.
46. Території зі змішаним режимом.
47. Державна територія та її складові частини.
48. Правові підстави та способи зміни державної території.
49. Державні кордони: поняття та види.
50. Порядок та способи встановлення державних кордонів.
51. Арктика і Антарктика їх правовий режим.
52. Міжнародно-правовий режим річок. Міжнародно-правовий режим Дунаю.
53. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин держав їх функції.
54. Зарубіжні органи зовнішніх зносин держав.
55. Порядок призначення дипломатичних та консульських представників.
56. Підстави припинення діяльності дипломатичних та консульських представників.
57. Дипломатичні імунітети і привілеї.
58. Правовий режим іноземців.
59. Право притулку. Декларація ООН про право притулку 1967р.
60. Міжнародний захист прав людини в умовах збройного конфлікту.
61. Міжнародного правові питання громадянства. Підстави набуття громадянства.
62. Міжнародне гуманітарне право його інститути.
63. Поняття та види збройних конфліктів.
64. Правове положення учасників збройних конфліктів.
65. Обмеження засобів та методів ведення війни.
66. Міжнародно-правовий статус військовополоненого.
67. Міжнародно-правові наслідки закінчення війни.
68. Міжнародно-правовий захист жертв війни.
69. Міжнародні стандарти у сфері прав людини та їх відображення в міжнародних документах.
70. Поняття та склад населення у міжнародному праві.
71. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
72. Поняття та види міжнародних правопорушень.
73. Матеріальні форми відповідальності в міжнародному праві.
74. Нематеріальні (політичні) форми відповідальності в міжнародному праві.
75. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.
76. Інтерпол: структура, функції, цілі.
77. Організація Об'єднаних Націй в боротьбі зі злочинністю
78. Основні напрямки співробітництва держав у боротьбі із злочинністю.
79. Інститут екстрадиції.
80. Основні організаційні форми співробітництва держав у боротьбі із злочинністю.

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України, прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Віденська Конвенція про дипломатичні зносини, 1961 року. URL:<https://mfa.gov.ua>.
3. Віденська конвенція про консульські зносини, 1963 року. URL:<https://mfa.gov.ua>.
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів, 1986 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
5. Віденська Конвенція про представництво держав в їхніх стосунках із міжнародними організаціями універсального характеру, 1975 року. URL:zakon.rada.gov.ua.
6. Декларація про державний суверенітет України, прийнята Верховною Радою України 16 липня 1990 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
7. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 24 жовтня 1970 року. URL:<https://www.un.org>.
8. Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033
9. Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
10. Женевські конвенції і Додаткові протоколи до них. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
11. Заключний акт наради з безпеки і співробітництва в Європі, 1975 року. Київ: Наукова думка, 1992. С. 181-192.
12. Конвенції про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в країні, громадянами якої вони є, 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_025
13. Конвенція про передачу засуджених осіб, 1983 року URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
14. Конституція України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
15. Консульський статут України : Затв. Указом Президент України від 02 квітня 1994 року URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
16. Международная конвенция о борьбе с захватом заложников : Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН от 17 декабря 1979 года. URL:<https://www.un.org>
17. Нью-Йоркська Конвенція про спеціальні місії, 1969 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
18. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні : Затв. Указом Президента України від 10 червня 1993 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
19. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 липня 2011 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.

20. Про громадянство України : Закон України від 18 січня 2001 року URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
21. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
22. Про дипломатичну службу : Закон України від 7 червня 2018 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
23. Про затвердження Положення про почесних (нештатних) консульських посадових осіб іноземних держав в Україні та консульські установи, що очолюються такими посадовими особами: МЗС України; Наказ, Положення від 25.05.2007 № 111 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-21>
24. Про затвердження Положення про почесних консулів іноземних держав в Україні та консульські установи, що очолюються такими консулами : Наказ МЗС України від 17 грудня 2021 року № 591. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
25. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
26. Про Національне центральне бюро Інтерполу : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 220. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
27. Про Національне центральне бюро Інтерполу: Наказ МВС України від 7.04.93. №194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93>
28. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 вересня 2011 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
29. Про правонаступництво України : Закон України від 12 вересня 1991 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
30. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі від 05 лютого 2008 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
31. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, 1956 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
32. Статут Організації Об'єднаних Націй, 1945 року. URL:<https://www.un.org>.
33. Угода між Урядом України та Європейським космічним агентством щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях від 25 січня 2008 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
34. Угода про Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу. Інтерпол; Статут, Міжнародний документ від 13.06.1956 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142

11.2. Основна література

35. Антонович М. М. Міжнародне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 384 с.
36. Аракелян М. Р., Бехруз Х., Акіменко Ю. Ю. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики : монографія. Вид-во: «Фенікс». 2023. 464 с.

37. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Фенікс; 2018. 762 с.
38. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник. Київ : Ліра-К, 2018. 408 с.
39. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
40. Гавриленко О. А. Сироїд Т. Л. Історія міжнародного права: стародавня доба : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.
41. Грушко М. В., Музика В. В., Федорова Т. С. , Владишевська В. В. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / за ред. О. В. Бігняка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.
42. Жушман В. П. Міжнародне приватне право : підручник. Київ : Право, 2015. 320 с.
43. Міжнародне право : навч.-метод. посібник для студентів юридичного факультету / уклад. К. Ю. Фіщенко, В. Х. Ярмакі, М. К. Гопич. Одеса : ОДУВС, 2015. 286 с.
44. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник. /Х.Н. Бехруз, С.С, Андрейченко, В.М. Грушко та ін. – Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
45. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2020. 416 с.
46. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
47. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Вид-во: «Право». 2024. 502 с.
48. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.
49. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : моногр. / авт. кол.; за ред. В. М. Репецького та В. В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017. 564 с.
50. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін.; за ред. М. П. Требіна. Х. : Право, 2016. 540 с.
51. Теорія міжнародного права : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон : Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.
52. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Міжнародне право: навч. посіб для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2020. 208 с.
53. Чернов Л.О. Право та міжнародне право : навчальний посібник. ЄДКІ 2023. Харків : Право, 2023. 202 с.

11.3. Додаткова література

54. Буроменський М. В. Міжнародне право на тлі викликів ХХІ століття. *Актуальні проблеми сучасного міжнародного права* : зб. наук. ст. за матеріалами І Харк. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова, Харків, 27 листоп. 2015 р. : у 2 ч. Харків, 2015. Ч. 1. С. 5–17.

55. Гавриленко О. А. Сироїд Т. Л., Новікова Л. В. Історія міжнародного права : хрестоматія-практикум. Вид-во Харків. нац. унту ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.

56. Гуменюк Б. І. Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба: навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вузів. Київ: Либідь, 2018. 255 с.

57. Гуцуляк В. М., Ключова Є. М. Українське та міжнародне морське право : навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 268 с.

58. Кошова С. П., Груб З. В. Національна безпека через призму розвитку космічної галузі : навчальний посібник. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа», 2021. 100 с.

59. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Дипломатична та консульська служба : навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 178 с.

60. Міжнародні стандарти прав людини у кримінальному праві: компаративна перспектива : навчальний посібник / Д. В. Лук'янов, О. К. Марін, І. З. Сень, В. О. Туляков, О. О. Уварова, О. В. Харитонова, О. М. Шостак ; за ред. О. В. Харитонової та ін.. Одеса, 2022. 220 с.

61. Савчин Л. Патріотизм, помножений на професіоналізм, – запорука української дипломатії. *Зовнішні справи*. № 6. 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com

62. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 2-ге вид., випр. К. : Знання, 2012. 262 с.

63. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021–2025. Київ : Міністерство закордонних справ України, 2021. 32 с.

64. Тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Європейським судом з прав людини та судами України: навч. посібник / М. Мазур, С. Тагієв, А. Беніцький, В. Кострицький. Луганськ, 2006. 600 с.

65. Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник / За ред. д.і.н., проф. Киридон А. М. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2021. 536 с.

66. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження / Редкол.: Н. Бурейко, Г. Максак, Г. Шелест. Київ : ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма» ; Фонд ім. Ф. Еберта, 2021. 344 с.

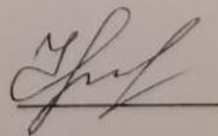
67. Шуміло А. І. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О., 2018. 168 с.

11.4. Інформаційні ресурси

1. Асоціація Європейських досліджень: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.aes.org.ru>

2. Європейська агенція офіційних публікацій: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eur-ox.eu.int>
3. Європейський Союз: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europa.eu.int>
4. Інтернет-сторінка з права Європейського Союзу: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/eur-lex/en>
5. Інтернет-сторінка Комісії ЄС: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://europa.eu.int/comm/index_en.htm
6. Міжнародний суд ООН. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.icj-cij.org/ru/>
7. Міністерство закордонних справ України; Єдиний державний реєстр міжнародних організацій, членом яких є Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/30452>.
8. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Організація Об'єднаних Націй. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/>
10. Офіційний журнал Європейських спільнот: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://europa.eu.int/eur-lex/en/OJ>
11. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>
13. Офіційний сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ccu.gov.ua>
14. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://president.gov.ua>
15. Парламент Європейського Союзу: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.europarl.eu.int/sg/tree/en>
16. Рада Європейського Союзу: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ue.eu.int/en/sum.htm>
17. Співдружність Незалежних Держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.
18. Суд Європейських спільнот: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://curia.eu.int/en>

Підпис авторів РПНД:

Леся ЧЕХАНЮК